

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI

Bd.M. Kogălniceanu 36-46, Sector 5, București

**CODUL DE ETICĂ
AL UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI**

CODUL DE ETICĂ AL UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI

I. NORME PRIVIND RESPECTAREA VALORILOR ȘI PRINCIPIILOR ETICE.

Art. 1. Universitatea din București asigură membrilor săi **libertate academică** deplină, protejându-i împotriva ingerințelor, presiunilor și constrângerilor politice, religioase, economice etc., precum și împotriva cenzurii, manipulărilor și persecuțiilor, în condițiile în care aceștia respectă standardele științifice, legale și etice, dând dovadă de responsabilitate profesională.

a. Rezultatele cercetărilor întreprinse de membrii universității nu trebuie modificate, ascunse ori negate nici chiar atunci când ele lezează unele ideologii și credințe, provocând reacții adverse și presiuni din partea reprezentanților acestora.

b. Datoria morală a obiectivității științifice îi obligă pe membrii universității să respingă ideea „fabricării” sau denaturării rezultatelor cercetării chiar dacă aceasta le-ar fi sugerată de finanțatorii direcți reprezentați prin puterea de stat sau diverse structuri private.

c. Libertatea academică nu trebuie folosită însă drept argument pentru respingerea criticilor științifice și etice, îndreptățite și necesare în evoluția activităților de cercetare ale oricărei ramuri de știință.

d. În spațiul intelectual laic, care este Universitatea din București, nimeni nu are dreptul să impună altora, sub nici o formă, credințe religioase, atașamente politice sau alte categorii de convingeri, care pot constitui doar probleme private ale fiecăruia dintre membrii instituției.

e. Universitatea din București protejează dreptul la confidențialitate al membrilor săi (studenți, profesori, personal tehnic etc.), în toate problemele ce țin de viața lor privată, furnizând informații referitoare la aceasta, doar cu aprobarea decanatului și a rectoratului și numai când cererile sunt îndreptățite.

Art. 2. Universitatea din București recunoaște dreptul membrilor săi la **autonomie personală**, asigurând în acest sens condițiile necesare pentru ca aceștia să-și aleagă în mod liber programele de studiu și de cercetare, oportunitățile și nivelurile de pregătire pe care le consideră adecvate pentru carierele academice și profesionale proprii.

a. Pentru ca autonomia personală să fie reală, Universitatea pune la dispoziția publicului larg și a membrilor comunității academice proprii toate informațiile importante privind programele de studii și de cercetare, structura instituției, standardele universitare, concursurile de admitere, competițiile de obținere a grant-urilor, concursurile de ocupare a posturilor vacante, corpul profesoral, baza materială, serviciile sociale etc.

b. Informațiile specifice, menționate la aliniatul a., se publică în timp util, sub diverse forme, incluzând și paginile web ale universității.

Art. 3. **Dreptatea și echitatea** constituie valori pe care Universitatea din București le promovează cu consecvență, adoptând întotdeauna, pentru toți membrii săi, atitudini corecte și respingând cu hotărâre discriminarea și exploatarea, indiferent de caracterul mai direct sau mai subtil în care s-ar produce acestea.

a. *Discriminarea sau tratarea inegală a persoanelor*, bazată explicit ori implicit pe criterii extraprofesionale precum rasa, etnia, religia, convingerile politice etc., aduce atingeri

inacceptabile drepturilor acestora și perturbă grav egalitatea de șanse, motive pentru care este interzisă, indiferent de formele în care se manifestă.

b. Principiul dreptății și echității presupune, de asemenea, că *dreptul nediscriminării pe criterii rasiale, etnice, religioase, politice etc.*, nu poate și nu trebuie folosit astfel încât să provoace discriminări inverse.

c. Toți membrii universității, indiferent de poziția pe care o ocupă în ierarhia acesteia, sunt obligați să adopte, în orice împrejurare, atitudini adecvate pentru eliminarea *conflictelor de interes*, care pot afecta sensibil judecățile, evaluările și deciziile diverselor persoane și structuri organizatorice, ducând la practici inavuabile precum favoritismul și nepotismul, pe de o parte, și persecuția și răzbunarea, pe de alta. Conflicte de interese care constituie încălcări ale eticii universitare, pot apărea în situațiile: când printre membrii comisiilor de admitere, licență, disertație, doctorat, acordare de granturi, angajare, promovare etc., există și evaluatori care sunt rude de gradul I sau II cu unii dintre candidații evaluați; când o persoană are roluri multiple susceptibile de a-i altera obiectivitatea fiind de exemplu, în același timp, membru al unei echipe de cercetare care solicită finanțare și evaluator al proiectului respectiv; când un membru al universității participă la negocieri comerciale cu firme sau organizații în care are interese materiale; când colaborările și angajamentele externe ale unor membri ai corpului didactic și administrativ al Universității împiedică îndeplinirea în bune condiții a sarcinilor înscrise în statele de funcții și fișele posturilor pe care le ocupă etc.

În asemenea situații și în altele de natură să ducă la conflicte de interese, membrii Universității din București se vor recuza din respectivele roluri și funcții.

d. Toți membrii universității au obligația morală de a preveni și combate, în toate împrejurările, *corupția* care, generând favoritism, inechitate, nedreptate, suspiciune, neîncredere și adversitate, slăbește coeziunea și sentimentul apartenenței, viciază climatul universitar în ansamblul său și aduce prejudicii grave imaginii instituției. Universitatea, ca instituție, sancționează sever darea și luarea de mită (în bani, servicii etc.), traficul de influență și orice alte acțiuni care duc la obținerea unor avantaje nemeritate, de către unii candidați la concursurile de admitere în facultăți, la concursurile de ocupare a posturilor didactice, de cercetare și tehnice, la competițiile de obținere a granturilor de cercetare etc.

e. Universitatea adoptă, prin structurile și membrii săi, o atitudine fermă de prevenire a abuzului de putere, pe de o parte și a abuzului de încredere, pe de alta.

f. Pentru ca principiul dreptății și echității să-și păstreze validitatea și eficiența este necesar ca *prezumția de nevinovăție* să nu fie niciodată înlocuită cu opusul ei, *prezumția de vinovăție*.

Art. 4. Universitatea din București recunoaște și recompensează **meritul** individual sau de grup care include pe de o parte creativitatea, performanța și eficiența, iar pe de altă parte, dedicația față de profesie și atașamentul față de instituție.

a. Meritul studenților se apreciază pe baza rezultatelor obținute la examene, lucrări de control, teste; la seminare și lucrări de laborator; la concursuri profesionale; la cercuri științifice; în acțiuni civice etc.

b. Meritul cadrelor didactice și cercetătorilor se stabilește în funcție de calitatea cursurilor și seminarilor; de calitatea lucrărilor publicate; de granturile de cercetare câștigate; de aprecierea studenților; de aportul la dezvoltarea facultății; de contribuția la sporirea prestigiului instituției și specialității pe care o servește etc.

c. Meritul membrilor structurilor de conducere se stabilește, cu precădere, în funcție de eficiența managementului academic; de nivelul standardelor profesionale și morale ale instituției; de aprecierile studenților,

subordonaților și forurilor de conducere ierarhic superioare etc.

Art. 5. **Profesionalismul** este o valoare etică esențială pe care Universitatea din București o cultivă cu consecvență în rândul membrilor săi, prin inițierea unor programe academice apte să contribuie semnificativ la sporirea cunoașterii științifice, și la pregătirea unor specialiști competitivi; prin recunoașterea și recompensarea rezultatelor de excelență atât la profesori și cercetători, cât și la studenți și persoane cu atribuții manageriale și administrative; prin descurajarea diletantismului și imposturii etc.

a. Universitatea din București încurajează, recunoaște și recompensează profesionalismul cadrelor didactice și cercetătorilor care manifestă competență în îndeplinirea tuturor sarcinilor profesionale, solidaritate colegială și loialitate competițională, dedicându-se fără rezerve carierei academice, identificându-se cu specialitatea în care își desfășoară activitatea și asumându-și obligația morală de a contribui semnificativ la pregătirea temeinică a studenților.

b. Universitatea din București apreciază pozitiv atașamentul și fidelitatea celor care își construiesc cea mai mare parte sau întreaga carieră academică în serviciul ei, și dezaprobă atitudinea celor care o folosesc doar ca pe o „*sinecură de titlu și status*”, făcând o distincție netă între persoanele care *servesc* instituția și cele care *se servesc* de ea.

c. Universitatea din București recunoaște și recompensează meritele aceluia dintre membrii săi care sunt invitați să predea ori să facă cercetare în alte instituții din țară și străinătate, dar veghează, în același timp, ca durata stagiilor de activitate exterioară, să nu prejudicieze pregătirea studenților, dezvoltarea cercetării și dezvoltarea generală a propriei instituții.

d. Universitatea din București veghează ca toți membrii săi care fac cercetare, dezvoltând cunoașterea în domeniile lor de interes, să dovedească integritate și competență, să respecte standardele profesionale, să recunoască aportul altor persoane și instituții la cercetarea întreprinsă, să evite conflictele de interese, să răspundă exigențelor morale și legale ale cercetării, să accepte dezbaterile critice privitoare la rezultatele obținute și să manifeste, întotdeauna, onestitate și corectitudine intelectuală.

Art. 6. **Onestitatea și corectitudinea intelectuală** sunt valori etice promovate cu fermitate de Universitatea din București, întrucât în absența lor, dreptul la proprietate intelectuală și evaluarea corectă a performanțelor studenților, cadrelor didactice și tuturor celorlalți angajați ar avea de suferit din cauza unor practici inacceptabile precum copiatul, plagiatul, „fabricarea” rezultatelor cercetărilor, tentativele de corupere etc.

a. *Copiatul și orice altă formă de înșelăciune* care are loc în timpul examinării, ca și *facilitarea copierii și oricăror altor forme de înșelăciune* sunt interzise și sancționate atunci când totuși se produc.

b. *Plagiatul*, sau însușirea de către un autor a rezultatelor muncii altui autor (indiferent dacă este vorba de reproducerea exactă a unui text sau de reformularea unei idei cu adevărat originale), fără ca aceste din urmă să fie menționat ca sursă a textului sau ideii respective, constituie o fraudă intelectuală și se sancționează în conformitate cu gravitatea pe care o prezintă.

c. *Fabricarea datelor* prin inventare, improvizare, modificare și citare de surse false, încalcă principiul onestității și corectitudinii intelectuale, fiind dezavuată și sancționată potrivit gravității, în fiecare caz în parte.

d. *Tentativele de corupere spre fraudă* sunt sancționate ca și fraudele.

Art. 7. **Transparenta**, ca principiu etic susceptibil să contribuie la asigurarea egalității de șanse în competiție și accesului echitabil la resurse, este practică și cultivată în Universitatea din București prin punerea la dispoziția celor interesați – membri ai comunității

academice, candidați, absolvenți, public – a tuturor informațiilor pe care aceștia sunt îndreptățiți să le primească, în cantități suficiente și de o calitate ireproșabilă.

a. Universitatea din București asigură *transparența* cu privire la condițiile și regulile de desfășurare a concursurilor de admitere, de licență, de disertație, de doctorat etc., a concursurilor de ocupare a posturilor, a evaluărilor periodice ale angajaților, a interviurilor și examenelor de promovare, precum și cu privire la orice alte informații legate de criteriile de evaluare, aplicarea acestora, desfășurarea concursurilor, obligațiile posturilor pe care candidații și le adjudecă în urma concursurilor etc.

b. Universitatea din București asigură *transparența* totală cu privire la fondurile pe care ea însăși, dar și alte instituții publice din țară și din străinătate, firme, fundații, persoane fizice etc. le acordă pentru dezvoltarea activităților de învățământ cercetare și administrare. *Transparența* se referă nu numai la sumele acordate, ci și la modul și eficiența utilizării lor în concordanță cu obiectivele și normele incluse în proiectele pe baza cărora au fost obținute.

c. Universitatea din București recomandă cadrelor didactice și cercetătorilor săi să menționeze în lucrările lor sprijinul material pe care l-au primit din partea ei și/sau a oricărui alt sponsor, pentru realizarea lucrărilor respective.

Art. 8. **Responsabilitatea** este promovată de Universitatea din București atât în dimensiunea profesională, cât și în cea civică, pe de o parte, prin orientarea programelor de studii și de cercetare către nevoile societății, iar pe de altă parte, prin solicitarea respectării de către membrii săi a standardelor etice și profesionale în toate împrejurările, inclusiv în cele în care reprezintă public instituția.

a. *Responsabilitatea* nu exclude dreptul membrilor universității de a formula critici publice – în ședințe de catedră și de Consiliu; în ședințe ale Senatului Universității; în întruniri studențești etc. – privitoare la încălcarea unor standarde legale etice, științifice sau pedagogice, dacă respectivele critici sunt întemeiate și susținute cu probe.

b. *Responsabilitatea* presupune abținerea membrilor comunității academice de a formula public opinii care ar putea fi interpretate drept încercări de dezinformare, calomnii sau denigrări ale unor programe și/sau persoane din propria instituție.

Art. 9. **Respectul și toleranța** se numără printre valorile morale pe care Universitatea din București le cultivă constant, în scopul creării și întreținerii unui climat favorabil unor relații pe cât posibil armonioase, echilibrate și raționale între diferitele grupări și diferenții membrii a comunității sale academice. Aceasta înseamnă că nimeni nu are dreptul să aducă atingeri demnității celorlalți; că limbajele suburbane, jignitoare, ireverențioase sau vulgare sunt indezirabile; că umilirea, intimidarea, amenințarea și atacul la persoană sunt inacceptabile; că exploatarea și hărțuirea, sub orice formă de manifestare, sunt condamnabile; că intoleranța, mai ales cea bazată pe diferențele firești dintre oameni, constituie o încălcare gravă a celor mai elementare norme morale și că neînțelegerile, disputele și conflictele inerente trebuie rezolvate exclusiv pe calea dialogului și dezbaterilor civilizate, utilizând argumente raționale, concordante cu realitatea și orientate întotdeauna către diminuarea ori stingerea acestora.

a. Universitatea din București condamnă *hărțuirea* în înțelesul ei general de comportament „*degradant, intimidant sau umilitor care urmărește sau duce la afectarea gravă a capacității unei persoane de a-și desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu sau de a-și exercita drepturile*”, indiferent de formele în care s-ar putea manifesta acesta.

b. *Hărțuirea sexuală*, una dintre formele de hărțuire cu posibilitate mai ridicată de producere, este strict monitorizată și sever sancționată în Universitatea din București, cu atât mai mult cu cât situațiile cu adevărat grave, capătă grade de notorietate care exclud posibilitatea erorilor de apreciere.

c. *Hărțuirea cauzată de rivalitatea pentru putere*, este și trebuie să fie, o preocupare atentă a tuturor membrilor și a tuturor structurilor organizatorice ale Universității din București, întrucât are un potențial mare de perturbare a activităților profesionale și poate fi camuflată de numeroasele acțiuni, aparent principiale, mai tranșante ori mai subtile ale grupurilor de interese.

d. *Hărțuirea* de orice fel, exercitată de către persoane cu funcții ierarhice superioare, asupra altora situate pe trepte inferioare ale ierarhiei universitare, implică și *abuzul de putere*, ceea ce constituie o circumstanță agravantă și determină creșterea severității sancțiunilor pe care le adoptă Universitatea din București în astfel de cazuri.

e. *Comportamentul insultător*, manifestat prin expresii injurioase, umilitoare, intimidante etc. este inacceptabil și contrar eticii comunității academice, indiferent de pozițiile ierarhice ale celor implicați, el putând degenera în *abuz de putere*, când se exercită asupra inferiorilor ierarhici, sau în *hărțuire* când se repetă asupra aceleiași persoane sau asupra aceluiași grup de persoane.

Art. 10. **Bunăvoința** este o normă etică dezirabilă pe care Universitatea din București o cultivă și o practică în toate domeniile de activitate și în toate împrejurările în care nu sunt încălcate normele legale și etice. Aceasta înseamnă că atât recunoașterea și recompensarea celor merituoși, cât și înțelegerea și sprijinirea celor aflați în dificultate, sunt încurajate, în timp ce nepăsarea, egoismul, invidia, vanitatea, insolența și cinismul sunt considerate nu doar indezirabile, ci chiar detestabile.

II. CONSIDERAȚII ȘI NORME FINALE

Art. 11. Universitatea din București consideră prezentul cod de etică mai curând ca pe un instrument de educare a membrilor săi în sensul prevenirii încălcării normelor eticii universitare, decât ca pe un instrument de constrângere.

Art. 12. Pentru cazurile excepționale în care Colegiul de Etică va media, în conformitate cu statutul său, „*diferende care implică opțiuni morale în activitatea didactică și de cercetare*”, va putea recomanda conducerii universității adoptarea unor măsuri adecvate pentru stingerea respectivelor diferende.

Art. 13. Prezentul Cod de etică trebuie aplicată de către toți membrii comunității academice a Universității din București, indiferent de poziția pe care o ocupă aceștia în ierarhia instituției.

Art. 14. Codul de etică al Universității din București nu trebuie folosit nici pentru supunerea subalternilor, nici pentru subminarea superiorilor, ci respectat în litera și spiritul său, pentru crearea și dezvoltarea unui climat intelectual propice desfășurării unor activități didactice și de cercetare competitive pe plan național și internațional.

Art. 15. Prezentul Cod de etică devine operant începând cu data adoptării lui de către Senatul Universității din București, dacă întrunește majoritatea simplă a voturilor membrilor acestuia. El va fi revizuit anual, eventualele modificări devenind prevederi regulamentare în urma aprobării lor cu majoritate simplă de către membrii Senatului Universității din București.

Art. 16. Nerespectarea acestui Cod implică sancțiuni potrivit Codului muncii, pentru salariat, respectiv potrivit Regulamentului de activitate profesională pentru studenți.

Prezentul Cod a fost aprobat în ședința Senatului din data de 19 ianuarie 2006.